

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidieceșane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două-ori 24 fl., — de trei-ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Vorbe, numai vorbe!

Sibiu, 27 Novembre n.

I.

La vorbe bune se cuvîne să răspundem cu bine, și cu sinceritate să răspundem la vorbe sincere. Zace în firea noastră, să căutăm pacea și bunăînțelegere cu cei ce trăim împreună și împreună stăpânim acest pământ, și vină cuvintele și semnele de pace și de bună înțelegere din orice parte, le primim cu bine, și ne-am bucura, dacă cuvîntul trup s'ar face, dacă naționalitățile nemagiare din patrie ar ajunge odată la înțelegere perfectă cu conducătorii politice magiare, spre binele aceluia și al acestora, mai pe sus de toate însă spre binele patriei.

Vorbe bune și sincere ni-se par a fi și acelea pe cari le-a rostit domnul *Justh Gyula*, presidentul camerei ungare, în una din zilele trecute la *Korpona*, unde s'a serbat aniversarea de 300 de ani de la ținerea dietei acolo, sub principele *Bocskay István* din Ardeal, dietă în care s'a decretat liberul exercițiu religioasă și s'a restituit instituția palatului pentru Ungaria.

Presidentul camerei noastre a vorbit adecă în chestia națională, ori mai bine zis, și în chestia națională. Și de ce nu? Când se serbeză aniversarea libertății religioase, decretată înainte cu 300 de ani, de ce să nu se pună pe tapet și chestia, că ore acum, după 300 de ani, n'ar fi timpul să se decreteze odată și libertatea națională după care așteptă cu mare sete majoritatea populației acestei țeri, cam 10 milioane de suflete?

Vom reproduce aceea ce a spus domnul *Justh* la *Korpona* despre naționalitățile nemagiare din patrie, și apoi ne vom face observările, cu sinceritatea pe care o reclamăm importanța chestiei unei sultate: înțelegerea între Magiari și naționalitățile celelalte din Ungaria. Partea referitoare la naționalități din vorbirea domnului *Justh* a fost următoarea:

„Astăzi și naționalitățile sunt în mare parte în tabăra noastră. E mic numărul aceluia, cari nu sunt cu noi (înțelege: cu coaliția, în contra Vieni), și tare e speranța mea, că și aceștia se vor întorce spre noi, după-ce știu, că numai până atunci pot se fie liberi și ei, până sunt Magiarii liberi, și că dacă Magiarii vin aruncați în lanțuri, vor fi băgate în lanțuri și naționalitățile nemagiare. Să nu uite nimeni, că năsuințele trebuie să meargă într'acolo, ca cu perfecționarea vieții ungare de stat să stea în strânsă legătură libertatea individualității și a naționalității. Cu privire la chestia naționalităților trebuie să mărturisesc, că s'au făcut greșeli mari din ambele părți, din partea Magiariilor, în tocmă ca și din partea naționalităților. Dar' să nu căutăm ce s'a făcut în trecut, ci se ținem sémă de faptul, că dacă nu ținem la olaltă, toți împreună ajungem în lanțurile sclăviei. Cu bunăvoință reciprocă, vom ajunge însă să ne înțelegem. Ear' dacă ne combatem unii pe alții, ușor ne va învinge „Neamțul“. Sub „Neamțul“ nu au să fie înțeleși Germanii din patrie, ci după cum au înțeles și omșii lui *Bocskay*, Nemișii se numesc aceia, cari au luptat în contra Magiariilor, fără deosebire de limbă, pe când Magiarii erau aceia, cari au luptat pentru libertate și constituția Ungariei.

Eu mi-am spus destule-ori părerea în chestia naționalităților, și convingerea mea este, că nu vom ajunge la țintă în chestia aceasta, câtă vreme nu ne vom silii cu adevărată sinceritate și iubire să ne înțelegem unii pe alții. Două lucruri cer eu de la naționalități, din cari nu las nimica: întâiu, ca ele să fie necondiționat credincioase acestui stat, unității de stat magiar, și al doilea, să învețe limba statului magiar. E în prima linie interesul lor, să cunoască limba statului, pentru-că atunci nu vor fi împedecate în înaintare.

Ce se atinge de cultura, de religiunea lor, eu nu m'ași atinge de loc, ba m'ași bucura chiar, dacă ar face progrese, pentru-că scopul nostru nu

póte să fie acela, să fabricăm Magiarii neași din toate naționalitățile. Pentru mine e destul dacă sunt Unguri în inima lor, nu și în limbă. Desvoltării lor culturale nu le-ași pune pedeci. Administrația să fie imparțială, așa ca se afle dreptatea cel-ce se adresează administrației. Să ne dăm silință să facem plăcute raporturile de viață, pentru-ca concetățenii noștri să nu graviteze în afară. Dacă le vom face toate acestea, cred că am făcut un mare pas pentru a se delătura disonanța ce se observă pe multe locuri, și pentru-ca în țera această, fără deosebire de religiune și naționalitate, nimeni să nu lupte pentru alta, de cât pentru unitate, constituție, libertate și independența statului ungar. Cred, stimați domni, că punctele de înțelegere trebuie noi să le căutăm. Pentru-că dacă nu le căutăm, ci rămânem și pentru mai departe pe terenul recelei unii față de alții, vom fi mânași spre zile de mari cercări!“

Nu numai sinceritatea cuprinsă în aceste cuvinte ale domnului president de cameră *Justh*, pe care nu avem motiv să o tragem la îndoială, ne îndeamnă să dăm răspuns sincer și scutit de orice rezerve, ci și faptul, că dl *Justh* e persoană marcantă și cu rol decisiv în coaliția parlamentară, prin urmare, ajungând la înțelegere cu dsa, am pute ave prospecte de a ajunge la înțelegere și cu coaliția, cu majoritatea parlamentară, care mâne poimâne totuși va ajunge la putere. Ne vom face deci observările într'un articol următor.

Inmormântarea parochului

Ioan Bânda din Roșia.

— 8 Novembre v.

Duminecă, în 6 Novembre st. v. a fost înmormântarea parochului *Ioan Bânda* din Roșia. Comuna Roșia aparține protopopiatului Sibiu și e comună sășescă, în care Românii s'au așezat probabil mai târziu, pentru-că sunt și în număr mai mic și aprópe separați de Sași. Puțini, dar' inimoși sunt Românii din Roșia și ne-au

arătat, că nu numărul, ci buna înțelegere, atât în afacerile bisericesti școlare, cât și în cele economice hotărăște. Înainte cu o jumătate de secol în comuna Roșia nu era parochie gr. or., ci numai puține familii, cari aparțineau ca filie la comuna Cornățel, o turmă fără păstor. Atunci tinerul *Ioan Bânda* de loc din Săsăuș a fost designat de paroch în nou înființata parochie Roșia. Nu era acolo biserică, nici școlă, și locuitorii români nu aveau absolut nici un rol, nici în afacerile comunale; lipsia conducătorul. Parochul *Ioan Bânda* s'a îngrijit mai întâiu de zidirea unei biserici, luptându cu multe greutate, la rîndul său a urmat școlă. Și-a validat totdeuna drepturile sale și ale parochienilor săi în toate direcțiunile, de-si erau puțini la număr, și conlocuitorii sași în număr mare. În urmă în consfățuire cu omșii prioeșii s'a înființat o bancă și tovarășie agricolă. Pentru-ca biserică să se provăzută cu cele de lipsă, s'a înființat o reuniune de femei. Bucurie cuprinde inima bine simțitoare a omșii, când vede la o mână de omșii atâta progres, și asta e urmare naturală a bunei înțelegeri. Tóte câte s'au făcut, s'au făcut sub conducerea bunului păstor sufletos, care timp de 51 ani a muncit cu trăgere de inimă în via Domnului.

După un mozt scurt de 4 săptămâni, în etate de 79 ani a trecut la cele vecinice, și înmormântarea s'a oficiat, după-cum am zis, Duminecă în 6 Novembre. La acest act a pontificat ca mandatar al Preaonor. domn protopresbiter parochul *Iosif Goga* din Rășinari, asistat de preoții *Constantin Frie* din Săosăde, *George Simplăcian* din Cornățel, *Nicolau Manișiu* din Vurpăr, *Ioan Damian* din Nucet, *Tatu* din Cichindeal și octogenarii *Teodor Necșă* din Bungard și *Rocin* din Nucet.

Inmormântarea s'a început la orele 11 și jumătate. De față erau toți locuitorii comunei, fără deosebire de confesiune, și mulți credincioși din comunele învecinate: *Non*, *Cornățel* ș. a.

Frumos s'a prezentat presbiterul sășesc, parochul, capelanul și reprezentanții, apoi primăria și reprezentanța comunală.

FOIȘORĂ.

Spre orientare.

Informațiuni la „Informațiuni literare“.

În foița ziarului „Tribuna“ din Arad, compatriotul nostru, candidatul de preoție și stipendistul de odinioară al arhidieceșei noastre, domnul *Ilarie Chendi*, scrie o serie de „informațiuni literare“. Scopul urmărit nu póte fi altul, decât ca dl *Chendi* să țină publicul cetitor în curent cu mișcarea literară din regat și dela noi, arătând prin o judițiosă și dréptă analiză ce merită să fie cetit și ce nu.

Dacă dl *Chendi* în informațiunile sale literare ar păzi cu strictetă această țintă, numai recunoștință i-am datorî. Dar' „bóla din fire n'are leuire“ și după experiența noastră de până acum, suntem ispititi a crede, că cumpăna psihică a dlui *Chendi* și-a pierdut de mult echilibrul. Câtă vreme a petrecut într'noi, prin dublitatea caracterului său, prin propagarea spiritului de chioă, prin vecinicile sale împunsături și intrigi, a învrăjbit întreaga societate. Meseria această și-a continuat-o și dincolo,

până când a ajuns în conflict acut cu patronii și prietini săi de odinioară.

Dl *Chendi* are totdeuna lipsă de un canal prin care să insulte. Și cum „Tribuna din Arad“ de la naștere are această menire, bine face dl *Chendi* că în colónele acesteia își plasază invectivele sale pseudo-literare. Societatea noastră românească e bântuită de multe rele. Brașov, Orăștie, Brad, Arad, Caransebeș, Timișoara și Cluj sunt tot atâtea furnicare, în cari ordinea socială de mult s'a prăbușit. Dar' dl *Chendi*, îndreptător al vieții noastre sociale — cum dsa se crede — habar n'are, ci copita îi stă vecinic îndreptată numai spre Sibiu, în care lovește cu vreme și fără vreme.

În Sibiu nu se mai lucră nimic de când dsa și cu tovarășii de aceeași specie de la „Tribuna“ s'au strecurat de aici, mai mult pe ferestri, de cât pe uși. Toți suntem niște ignoranți, cari nu înțelegem și nu sprijinim curentele literare și pe reprezentanții aceluia.

În informațiunile literare din urmă dl *Chendi* face pe protectorul nechemat al mult așteptatului nostru poet *Octavian Goga*, și ca să îi pregătească acestuia calea de profesor, asesor și póte membru în di-

rectiunea „Albinei“, lovește în Metropolitul, batjocorește consistoriul și seminariul. *Octavian Goga* este poezul purtat pe brațe al societății sibiene, și réu serviciu îi face dl *Chendi*, când i-se face procatăr nechemat. Și pentru-ca lumea neorientată să póta apreția modul de judecată al dlui *Chendi* și să înțeleagă câtă nedreptate i-se face I. P. S. Sale și membrilor din Consistoriu, vom aminti câteva cazuri elecuate:

1. Tinerii *Ioan Lupăș* și *Octavian Goga*, după terminarea cursurilor filosofice de la universitatea din Budapesta, au petiționat la Metropolie pentru câte un stipendiu de câte 1000 coróne din fundațiunea *Trandafir*. Cestiunea acestei fundațiuni nici astăzi nu e licuidă, dar' Inaltprea Sfinția Sa, aprețiând vrednicia acestor tineri, le-a anticipat din fondurile arhidieceșane câte 1000 cor., cu care în anul școlar 1904/5 au cercetat universitatea din Berlin.

2. Simțindu-se necesitatea profesorilor de specialitate la seminariul nostru „*Andreian*“ în ambele secțiuni, în timpul mai recent s'a pregătit cu stipendiile arhidieceșei un număr însemnat de doctori în teologie, la universitatea din Cernăuți.

Tot un stipendist al arhidieceșei cercetă acum universitatea din Iona pentru studii pedagogice și altul a stat doi ani în Berlin pentru studii muziciale, ear' acum e trimis la București pentru a studia muzica bisericescă orientală.

3. Cu începutul anului școlar curent s'au angajat la seminariul „*Andreian*“, peste numărul regulamentar, profesorii *Dr. Ioan Lupăș* și *Dr. Nicolae Balan*, două forțe didactice, despre cari credem, că vor aduce bune folóse neamului nostru.

4. Tinerului profesor *Aarel Bratu*, din îndurarea „dreptății“ omșiiilor rămas fără post, — i-s'a creat cu multă bunăvoință, din partea I. P. S. Sa D. metropolit, un post în sinul consistoriului arhidieceșan, earăși numai pentru motivul vredniciei sale.

Am putea continua cu înșirarea cașurilor de această natură. Dar' cei neprecupați și din aceste se vor puțin convinge, că I. P. S. Sa arhiepiscopul și metropolitul nostru și consistoriul arhidieceșan pórtă la inimă interesele de viață ale bisericii și spriginesc pe aceia, cari merită să fie spriginți, — chiar și fără intervenția dlui *Chendi*.

În fine conlocuitorii sași au cerut voia, ca pe repausatul paroch să-l petreacă până la mormânt cu un marș funebru executat de muzica instrumentală locală. Așa alternativ, sub cântările noastre obicinuite, executate frumos și cu pricepere de către un cor compus din preoți și învățători, și muzica instrumentală, am ajuns la biserică. După terminarea serviciului funebru o frumoasă și instructivă cuvântare a rostit parochul Iosif Goga, arătând în colorii vii greutățile carierei preoțești. A descris mai departe activitatea repausatului, arătând rǎdele bogate, ce le aduce buna înțelegere între preot și credincioși, le-a pus tuturor la inimă să urmeze calea cea bună, pe care așa mult au progresat. Au urmat apoi îndatinatele iertăciuni. Frumoză a fost și cuvântarea înv. Olariu din Nucet, care în cuvinte simțite i-a mulțumit bunului părinte pentru multele sfaturi bune ce i-a dat, arătând bunele intențiuni, ce urmarea repausatul. Învățătorul Olariu e cunoscut deja de la conferențele înv. ca om pus la locul seu. Înainte de a se așeza cosciugul în cripta zidită încă înainte cu câțiva ani, ni-s'a dat ocazie de a asculta cuvântul plin de sentiment al păr. Prie din Săcădate. Părintele Prie înduioșat își ia, în numele seu și al colegilor preoți, ultimul rămas bun de la repausatul, cu care au trăit totdeauna în armonie și iubire. Tote aceste cuvântări au stors lacrimi din ochii familiei și a tuturor celor prezenți.

După înmormântare a urmat pomana îndatinată, la care au luat parte toți cei străini și membrii comitetului par. Astfel s'au încheiat această zi de jale pentru parochienii din Roșia. Dacă am insistat câte cam mult la descrierea acestei sărbători triste, apoi să-mi fie permis a o spune, că ceea ce m'a îndemnat a o face acesta a fost dorul de a spune și altora, la ce rezultate frumoase poate ajunge și un număr mic de oameni, dacă lucră în unire, dacă au conducătorii bun și-i dau acestuia ascultare. O am aflat acesta de lipsă îndeosebi astăzi, când pare-că o mână nevăzută semănă atâtă ură și discordie între frații de același sânge. Eu din partea mea doresc poporului nostru din Roșia, ca Dumnezeu să-i trimită ca paroch un om cu asemenea sentimente bune creștinești și românești ca repausatul paroch I. Bănuș ag.

Din Sebeș și jur.

— 20 Novembre n.

Sambătă în 13 l. c. și-a ținut reuniunea de muzică sașăscă din Sebeș „Musikverein“ concertul obicinuit înainte de sărbătorile Crăciunului, de astă dată cu concursul artistului Romul Milea. A fost o idee fericită pentru reușita concertului sprijinul și ajutorul reciproc, mai ales aici la Sebeș.

Reuniunea sașăscă de astă dată dispune de un cor cea puțin încheiat, mai ales lipsa de forțe bărbătești iasă la ivelă.

Dar' dl. Chendi e destul de șiret, el știe că a lovit și a batjocori capul unei biserici — care și pe densus l'a ocrotit — în ochii opiniei publice însemnă cel puțin curaj. Drum, ce duce fără greș la celebritate. De altcundă e numai consecvent. Pe câtă vreme trăia antecesorul actualului metropolit, n'a fost murdărie, cu care să nu-l fi gratificat în colonele clevetitoare ale „Tribunei“ de pe atunci. Ear' acum face amendă onorabilă dl Chendi și ne spune, că într-un moment a fost surprins să descopere în metropolitul Miron Romanul un bărbat cu înaltă erudițiune. Ceea ce totă lumea știa, adâncul și agerul observator abia acum și încă prin „surprindere“ a putut afla!

Pentru a ilustra obiectivitatea de critică a dlui Chendi, deschid o parenteză. Câți-va tineri visători au întemeiat în București prin anii ultimi din deceniul trecut o revistă sub numirea „Flóre albastră“. Dl Chendi nu era în comitetul de redacție. Destul motiv, ca criticul nostru să se năpustescă în „Familia“ asupra „ofticoșilor“, cari se înhobă la lună și se impresionază de căderea frunzelor la întâia brumă. N'a trecut un an, dl Chendi a intrat în redacția revistei numite și nu s'a

Totuși au fost ascultați cu plăcere Sașii în piesa „Agnes Totenfeier“. Asemenea și Dșora Tensi Medean în solo de alt, susținut cu dibăcie, a plăcut mult. Corul damelor în „Abendfeier in Venedig“ cu solo sopran interpretat de dșora Line Dahinten dovedește disciplină și bună conducere.

Inceputul să făcuse prin jocul drăguț al fraților Gross Hans și Marichen pe 4 mâni la clavier. Fără îndoială însă, splendorea concertului a fost jocul isticusit, tehnica minunată a artistului Milea; așteptarea și recunoșterea s'a făcut după cuvântări prin nesfârșitele aplauze și aclamări din partea străinilor. „Ciobanul“ a mișcat și pe aceia, cari nu se prea însuflețesc pentru-ee al nostru. Acompanierea la clavier a fost susținută cu multă pricepere de dirigentul reuniunii Otto Baumann, ear' la armoniu prin H. Gross.

Constat că au lipsit mulți dintră Sași, ear' Români, de-și am căutat, n'am găsit decât 5 familii.

Comitetul despărțământului Asociațiunei — Sebeș — în una din ședințele sale trecute a hotărât înființarea unde lipsește și reorganizarea unde s'au părăsit a „agenturilor comunale“, pentru-ca legătura dintre centru și populația cercului să fie cât mai strânsă, și pentru-ca instituțiunea să-și poată urmări cu pași rezeși și siguri frumosul scop. Esmisul comitetului, secretariul G. Tatar însoțit de dascălul tiner P. Morușca au și plecat Duminecă pe râul Sebeșului în sus. Ajunși în comuna Sibiușel au asistat la s. liturgie, ear' la sfârșitul acesteia tinerul Morușca a rostit într'un graiu pe înțelesul tuturor vorba sa despre școlă. A spus, că în tot locul unde ne găsim mai mulți la olaltă, vorba să ne fie despre biserică și școlă. S'a întors apoi asupra școlii, căci zicea „acesta duce viață cu mult mai grea, atât din vina noastră cât mai ales din vina vrășmașilor“. Ne-a arătat luptele și jertfele de pe la anii 48 încôci întru dobândirea drepturilor și mijloacelor pentru înființarea școlilor, străduințele întru susținerea și apărarea celor câștigate, și întru sporirea acelor, și îndemnă, ca adăpându-ne din voinicia înaintașilor, să fim și noi tari; — prin lupte și jertfe să facem zid puternic în jurul vieții noastre românești, de care să se isbescă și risipescă tote încercările și ispitele zilelor de azi.

Preotul locului apoi, părintele N. Hinția, spune poporului numeros scopul venirii celor doi fii ai nămelui și invită pe esmisul comitetului central a porcede la îndeplinirea agendelor. Dnul secretar la rândul său spune poporului, care asculta cu viu interes, că zilele întunecate, zugrăvite în colorii mișcătoare de tovarășul d-sale, au îndemnat pe conducătorii vieții românești de pe la anii 50—60, vreme în care s'a pus temelie aproape tuturor instituțiilor noastre, ca să încerce tot ce se pute pentru ridicarea și înaintarea nămelui. Atunci s'a înființat prin dragostea și jertfa părinților noștri măreța instituțiune „Asociațiunea“, ca a treia pe lângă biserică și școlă, cu un scop și menire nu mai puțin însemnate, și deci cu asemenea căldură trebuie înbrățișată. Espune apoi, cum acesta lucră în singuraticele comune, în mijlocul poporului prin agenturi, și arătând în general agendele acelor, invită la constituire. Supt presidențiunea părintelui Nic. Hinția se constituie agentura de 4 membrii. Poveștele despre înființarea și folosirea bibliotecilor populare, fiind timpul prea înaintat, s'au amânat pentru proxima ocazie, lăsându-ne tinerul Morușca făgăduința,

sfitt a duce tot în „Familia“ laude cu ridicata scriitorilor de la „Flóre albastră“, cari au inițiat curentul național în artă și literatură. Dar' domnul Chendi e chează rea și „Flóre albastră“ s'a ofelut. S'a transformat în „Curierul literar“, tot cu domnul Chendi în comitetul de redacție. A dispărut și acesta și pe urmele lui a răsarit „Sămănătorul“ în frunte cu puternicile personalități ale poezilor A. Vlahuță și G. Coșbuc. Dl Chendi tăia și și spânzura pe cei ce nu ceteau „Sămănătorul“. Spre generala noastră părere de rău, acestia — din ce motive nu știm — s'au retras de la conducerea revistei și cu retragerea lor au început „șorecii a juca pe masă“. Dar' în curând a venit pisica cu ochii scânteietori, și cu dinți ascuțiți, dl Nicolae Iorga, și a luat conducerea „Sămănătorului“. Dl Chendi a trebuit să plece, căci dlui N. Iorga nu-i plac aricii. „Sămănătorul“ continuă a fi o revistă bună, în ochii dlui Chendi însă a devenit o fôie „obscură“.

Inchid parenteza, și să mergem mai departe. Dl Il. Chendi acuză societatea românească din Sibiu cu indiferentism față de mișcarea literară și culturală. Și ni-se face acesta imputare tocmai într'un timp,

că cei de la centru vor sta totdeauna cu drag în ajutorul ori cărei întreprinderi.

După prânz plecară spre Laz, unde prin depărtarea presidentului din comună să neglijese bunul început, ear' acum — durere — în prezența a prea puținora să reorganizeze agentura supt presidențiunea notariului com. I. Florian, cu mai multă nădejde în noii aleși.

Să va continua acum în Săsciori și pe rind în tot locul, unde cere trebuința. — Fie această îndemn și pentru alte despărțăminte, unde nu s'a făcut nici atât!

(—).

NOUȚĂȚI.

Spre liniștire. Auzindu-se vorbe, mai ales din partea unor părinți, ai căror fii sunt internați în seminarul nostru „Andreian“, că tinerii noștri ar fi prea îmbulziți în acel seminar, ceea-ce ar fi în defavorul sănătății lor: spre liniștirea celor interesați aflăm de bine a comunica faptul, că pe când în seminarul nostru din vre-o 240 persoane numai 6 s'au bolnăvit de tifus, adevă nici 3 procente, pe atunci în seminarul luteran de aici, situat în suburbul Iosefin, într'o grădină mare și frumoasă, edificiu nou și modern, din 96 elevi s'au bolnăvit 17 itși, adevă peste 17 procente, după cum arată un comunicat semioficios apărut în jurnalul „S. D. Tageblatt“.

Se cumintesc. Intre cele 12 municipii cu pricina este și comit. Neograd. Acum însă aflăm, că vicecomitele a telegrafat ministrului, atât în numele seu, cât și al funcționarilor comitatensi, că se vor conforma tuturor ordonanțelor, numai să le lequideze la întâiu Decembre dotația de stat.

Bani pentru lupta coaliției. Conte Iuliu Andrassy a trimis 50,000 corone comisiei de 100, din comitatul în care 'și are bunurile (Zemplén) pentru scopurile împotrivrării „naționale“. Cu ocazia acesta contele Andrassy a trimis și o telegramă presidențului numitei comisii, în care se războește cu guvernul zicând, că „guvernul dispune după bunul său plac spre scopuri de partid și de răsbunare cu averea statului, de care nu i-ar fi ertat nici să se atingă“.

Biblioteca românească veche. Am vorbit mai deunăzi despre existența unei biblioteci românești în mănăstirea sf. Sava din Palestina. În mănăstirea asta se află și azi mai mulți călugări români, într'o cari și ieromonachul Juvenal Ionescu, originar din Ploesti. În mănăstirea Sinaia de la pôlele muntelui Horeb, în Arabia, au trăit și altădată călugări români. În biblioteca acestei mănăstiri se află multe cărți românești, precum și o hartă a Principatelor Române cu data 1777 și portretul în uleu al Voevodului Constantin Brâncoveanu, în mărime naturală, ear' printre cele 12 paraclise din interiorul mănăstirii se află paraclisul Sf. Apostoli, zidit de spătarul Mihail Cantacuzino, boer și mare patriot român fondatorul mănăstirii Sinaia din Prahova.

Himen. Domnul Valeriu Pușcariu inginer de mine, și-a sêrbat Duminecă, în 6/19 Novembre, în Ploiești cununia cu dșora Măriora Gologan, fiica domnului Nișa R. Gologan, mare comerciant de acolo.

Nu le face... bal! Da, Curtea nu va mai face în earna acesta balul ei în Budapesta, căci s'a supărat pe „patrioți“; îl va face la Viena, și coaliții prea încarnati vor rămâne pe acasă, să fantazeze mai departe... asupra nerecunoștinței Curtii față de loiala „națiune“.

Catastrofă pe Mare. Vaporul englez Hilda s'a lovit în urma unei furtuni mari de o stâncă lângă insula Lezambre (Francia) și s'a scufundat. Dintre matrozi și pasageri au murit 123 de inși, 5 au fost salvați. Asemenea și naia italiană Genarino a suferit naufragiu în apropiere de portul Ragusa. Capitanul năii și doi matrozi s'au înecat.

De la teatru. Repertoriul teatrului orașenesc din loc pentru săptămâna acesta e următorul: Luni „Lutti“, Marți „Rosmersholm“ (se jocă prima-oră), Mercuri „Jung-Heidelberg“, Joi „Klein-Dorit“ și Sâmbătă „Über unsere Kraft“ (noutate).

Fapte vrednice de laudă. De mulți ani am avut dorința a mijloci procurarea unui clopot mai mare pe lângă cele două, ce le posedea biserica noastră din Valea-Bulzului, dar' împlinirea multor altor lipse mai urgente ale bisericii m'au constrins a tot amîna. În anul acesta însă vrednicul creștin din parochia Pêtrângeni, anume: Dumitru Căbunariu (morariu), împreună cu soția sa Ana au valorat pe deplin sentența lui Flechier: „Fericirea bogățiilor nu consistă în averile ce le au, ci în binele ce-l pot face cu averea lor“; căci spre marea mea mângăiere și a credincioșilor mei, mi-au împlinit dorința de mult avută, adevă mi-au predat la mână în bani gata suma de 600 (șes sute) corone, cu care am procurat un clopot de la firma König din Arad, de 174 chilgr. greutatea metalului sunător, ear' împreună cu corona de fer în greutate totală de 232 chilgr., cu tonul C. II., care clopot în ziua de sf. Dumitru (onomastica donatorului) împreună cu preoții Ioan Moldovan din Pêtrângeni, Iosif Magda din Feneș și Ioan Fodorean din Galați — în prezența unui forte numeros public — cu cuvincios ceremonial l'am sfințit și predat destinației lui. Mai notez, că tot acest vrednic creștin, prin sfaturile sale binevoitoare mult a influențat asupra credincioșilor mei, și astfel mi-a ajutat a-i însufleși spre edificarea casei parochiale în starea și forma cum s'a edificat, și tot atunci, în anul 1901, când am renovat biserica, încă ne-a dat ajutor 20 cor.; ear' în anii mai înainte trecuți, pentru biserica din parochia dinșilor (Pêtrângeni) încă a jertfit peste vre-o 1200 cor. Drept aceea mă simt plăcut îndemnat, atât în numele meu, cât și în numele credincioșilor bisericii gr. or. române din Valea-Bulzului, a-le aduce și pe această cale cea mai adâncă mulțumită și rog pe bunul Dumnezeu să le primescă și această jertfă, unde se primesc jertfele dreptilor, dăruindu-le viață senină cu deplină sănătate, ca să se potă bucura și aci de jertfele ce au făcut. Valea-Bulzului, la 7/20 Novembre 1905. Nicolae Cristea, paroch.

când pe unii dintre noi, ia luat deadreptul grôza de prea multa literatură și artă ce se face. Abstrăgând de la serbările culturale aranjate de „Asociațiune“, abstrăgând de la multele concerte, producțiuni teatrale și serate literare, despărțământul „Asociațiunei“ an de an ține conferențe publice, face excursiuni pe sate împreunate cu prelegeri populare, împarte sute de broșuri între țărani. În societatea sibiană s'au format cluburi, — la cari iau parte și domnișorele din cele dintăiu familii, — cari numai cu literatura să ocupă. Elevii seminarului „Andreian“ cu un zel aproape esagerat abonază, cumpără și cetelesc producțiuni literare mai noue. În acesta privință registrele librăriei archidiececane ar pută servi cu date interesante despre mișcarea literară. Pa lângă febra tifoidă la noi mai grasază și nescai friguri literare. Că nu tot ce se dă e de „prima“ calitate, asta o concedem, dar', că ar sta pe loc și am fi nesimțitori față de mișcarea literară, asta numai „rêutatea“ o potă susține. De present în nici un oraș de la noi nu se lucră mai mult pe terenul social-cultural și literar ca în Sibiu. Astfel stând lucrurile „informațiunile literare“ ale dlui Il. Chendi sunt tendențiose

și fără nici o valoare, ear' insultele ce se aduc unuia sau altuia întăresc proverbul: „Lupul și-a sculbit pêrul, dar' n'aravul ba“. De altcundă dl Il. Chendi, care se ocupă cu predilecție de afacerile altora, pe când ale sale stau baltă, de-și ar avé unele și pe la noi de regulat, iată cum e caracterizat din partea poetului St. O. Iosif, până mai alaltăeri bun pretin al dsale:

O lume vedé cum gonit de Furi,
Îți terfelești talentul în glod și plévă,
De când închipuirea ta bolnavă,
In suflet ți-a sădit sémânta urii.

Deci nu mă mir, că azi mi-a runci injurii,
Când încă eri mă ridicai în slavă; —
Insultă scumpul meu fără zăbavă,
Pân'ce mai ai venin pe ceriul gurii!

Ci totuși nu credeam, c'asa reptilă
Supt zimbetu'ți viclean se pôte ascunde,
Azi ins'o ved, cum cêrcă, cêrcă să m'apuče...

Mă dau în lături, facu-mi sfânta cruce,
Și nici nu știu cum ți-ăș puté răspunde:
Sê red? Ori mai degrab' sê-ți plâng de milă.
„Sămănătorul“ nr. 42 din 1905.

Perfect! Cine nu 'l recunoște pe dl Il. Chendi din aceste câteva versuri, semn că n'a avut de a face cu densus nici când în viață. Spine.

La fondul de 20 fileri al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare s'au mai făcut următoarele daruri: George Filip, directorul „Minervei” (București) 11.40 cor.; Iuliu Baumgart 1.52 cor.; ōșpeții de la nunta mășturii rotar Alexandru Damiam cu Ana Chelemenciu, prin Ioan Pop, sodal lăcătuș, 3 cor.; Irimie Răduț, notar din Racovița, din privilegiul alegerii sale de notar în Avrig, 4 cor.; Dr. Nicolae Bălan, prof. semin., 40 fileri; Miron Tătoiu, primar, și soția sa Safta (Bran) 2 cor.; Dr. Iuliu Moșil, directorul școlii de ceramică (Târgu-Jiu) 1 cor.; dna Iosefina Diaconovich, 40 fileri; Vasilie Ferchete, paroch (Dâncu) 40 fileri; Dr. Atanasiu Marienescu, membru al academiilor române, 1 cor.; George Babeș, paroch (Schodol) pentru sine, soția-sa Maria n. Plotogea și fiul lor Eugen, stud. în Brașov, 1.20 cor.; Ilariu Plotogea, inv. (Tăl-măcel) 20 fileri; Ioan Banciu, paroch (Viștea-sup.) 2 cor.; Ioan Silaghi, paroch (Idice) din privilegiul botezului fiului său Ioan Aurel, 5 cor. și Victor Tordășianu 10 fileri.

Concurs. Comisariatul expoziției naționale din 1906 a deschis un concurs în ceea ce privește jucăriile pentru copii. Pentru acest concurs s'au instituit trei premii: unul de 500 lei al doilea de 250 și al treilea de 100 de lei.

Al 78-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a solvit ajutorul statutar după răposatul membru Nicolae Stanciu, econom.

Acesta este al 78-lea cas de mörte în sinul Reuniunii române de înmormântare sibiene.

Abonați ziarul „Mercur”. Cea mai bună, mai exactă și mai autentică informație despre rezultatul fiecărei trageri la sorți o dă ziarul „Mercur”, care apare în Praga (Graben nr. 14). Cu 1 Ianuarie 1906 intră în anul XXVI al existenței. A-fără de datele oficioase referitoare la trageri, ziarul acesta aduce și informații despre evenimentele financiare din lumea intrăgă. Abonamentul face 6 corone la an. Cei ce abonează ziarul „Mercur” pe anul viitor (1906), primesc ca premiu, fără nici o taxă, registral tuturor hărăților de valoare cari au fost trase până la finea anului 1905, a căror valoare însă n'a fost ridicată încă, cum și un calendar universal de trageri și un șematism de prescripție. A se adresa administrației, în Praga (Prag, Graben, 14).

Mulțămia. Comisiunea societăților de funcționari multe aduce mulțămia dlor Gu. av Fischer și N. W. tipograf, pentru de gile făcute numitelor societăți, și anume, 50 cărți de cuprins diferit, respective 5 corone pentru depurarea dateriei făcută cu procurarea steagului. Daruri primește cu mulțămia numita comisiune.

Pentru catedrală. La fondul catedralei din Sibiu au încurs din parochia a doua din comuna Poiana suma de 97 cor. 82 fileri, la care au contribuit următorii credincioși: Pavel Rodean, Constantin Dobrota, Ioan Vladu, Ioan Ghișe, Dumitru Muntean, fie-care câte 2 cor.; Constantin Bozdog, Dumitru Dobrota, Ilie Șiufană, George Bozdog, Ioan Mănițu, Nicolae Șerbu, George Tănăsă, Dumitru Nicoră, George Vonica, Nicolae Dobrota, Nicolae Niculescu, Aron Muntean, Iléna Onofie, Dumitru Lalu, Ioan Lazar, Ilie Prodan, Ioan Hândorean, Constantin Fântână, Ioan Șerbu, Ioan Muntean, Ilie Moga, Constantin Rodean, Ioan Staicu, Nicolae Prodan, George Stăncioiu, Nicolae Șiufană, Nicolae Muntean, Ioan Rodean, Ioan Vladu, Nicolae Ghișe, Nicolae Oprean, Ioan Vonica, Ioan Vonica, Ioan Șiufană, Constantin Radu, Constantin Cornea, George Vălean, Ioan Lalu, Nicolae Vonica, Constantin Vonica, Nicolae Vălean, Nicolae Iancu, Ilie Ban, Nicolae Șerbu, Nicolae Fântână, Ioan Muntean, George Muntean, Ilie Muntean, Dumitru Fântână, Ioan Prodan, Ioan Moga, Dumitru Mănițu, Ioan Fântână, Nicolae Muntean, Dumitru Bozdog, Nicolae Toma, Ioan Suciu, fie-care câte 1 cor.; Dumitru Dăncilă, 1 cor. 20 fileri; Dumitru Dobrota, Nicolae Ghișe, Constantin Ban, fie-care câte 60 fileri; Nicolae Rodean, 50 fileri; Ioan Marcu, Dumitru Mănițu, Maria Dobrota, Dumitru Dobrota, Nicolae Băja, Maria Fântână, Ioan Vonica, Ioan Vonica, Ana Lupu, Paraschiva Muntean, Ilie Marcu, Eliseiu Daju, Nicolae Olariu, Ioan Șiufană, Dumitru George, Ioan Șerbu, George Fântână, Ioan Ban, Ana Șiufană, Nicolae Vonica, Constantin Marcu, Constantin Radu, Aron Fântână, Dumitru Olariu, fie-care câte 40 fileri; Dochie Mănițu, Ilie Toma, Salomie Măneguțu, Dumitru Ban, Ioan Onofie Dumitru Ban, Dumitru Fântână, Ioan Vonica, fie-care câte 30 fileri; Ilie Șerbu, Du-

mitru Dobrota, Ilie Dobrota, Dumitru Luculescu, Dumitru Toma, Nicolae Fântână, Dumitru Suciu, Alesandru Ghișe, Nicolae Radu, Maria Muntean, Ioan Tănăsă, Ana Ban, Iléna Oprean, Dumitru Șerbu, Nicolae Bozdog, Ioan Simion, Ioan Ghișe, Dumitru Șiufană, Maria Dăncilă, Ana C. Radu, Nicolae Șiufană, Ioan Vonica, Iléna Ghișe, Ioan Ghișe, Dumitru Dăncilă, fie-care câte 20 fileri; Dumitru Cornea, 12 fileri; Dumitru Olariu, Ana Fântână, fie-care câte 10 fileri; George Bărbat, not. 10 cor.

PARTEA LITERARĂ.

Correspondența lui Șaguna.

(Urmare).

Cele 15 scrisori de la Șaguna ne pörta priu atâtea poteci strănte, neștiute, în mare parte, până acum, în cât mă simt înde anat a le semnala în câteva cuvinte înainte de ce aș lăsa să urmeze însăși scrisorile. Din cele mai multe reiese îngrijirea cea mare pentru tipografia cea săracă, din care știa pe câte canale curge apa cea vie în cler și în popor, — o îngrijire precum nu mulți o au pentru cele de sub mână lor, și care te face să te miri cum Șaguna mai avea timp și pentru astfel de „nimicuri”, când în atâtea direcții trebuia să-i fie îndreptată luarea aminte. Din această tipografie se trimiteau cu „carul împărătesc” cărțile bisericești pe la bisericile mai îndepărtate, până și în cele de sub ierarhia sârbescă, pe sēma căroră a obținut dreptul de a folosi exclusiv limba românească, de aici mīneau calendarele și „Telegraful Român”, în care nici un rīnd nu se publica fără știrea și consimțământul lui, de aici se gândia, că trebuie să ese și o istorie a bisericii noastre și o colecție de canōne, pe cari n'avea cine le pune în mână preoțimei și a celor ce se pregăteau pentru preoție. Istoria bisericească a dat-o el în curēnd (1860), ear' Enchiridionul de canōne, care trebuia îndreptat „din punct de vedere limbistic”, l-a făcut să se întrebe cu totă seriozitatea omului îngrijit, că „cine se prelucra canōnele în privința stilului, ca să corăspundă celui bisericesc?”

„Mulțimea lucrurilor ce îl întăreau — și lipsa persoanelor cari „să-i fie mână de ajutor” l-au făcut să se gāndăcă, ca și acesta să o ica în sarcina sa. „Pöte se vor face — zice el — dar' cu vremea și cu ajutor obștesc — și ca să ajungem la scop trebuie să fim Apostoli ai simțului obștesc”. Enchiridionul l-a dat tot el, precum a dat și Dreptul canonic și Pastorală. Nu puțină grijă i-a cauzat edarea Biblii, care i-a reclamat mai multă ostentă de cum afirmă dl Onciu în Isagogia sa (Cernăuți 1886), zicēnd, că Șaguna ar fi reeditat din cuvēnt în cuvēnt Biblia de Petersburg (1819), dimpreună cu greșelele ei și chiar și cu greșelele de tipar.

Greutățile enorme împreunate cu edarea Biblii se pot intru câtva vedē din scrisoarea a 6, precum și din colecțiile de corecturi făcute de însuși Șaguna, și aflătoare astăzi în biblioteca consistorului arhidieceșan.

Alături de Biblia de Petersburg a pus Biblia cea germană și cea slavonă, combinānd astfel în multe locuri și un text mai corect și o împărțire exactă și autentică, pe care înaintașii lui n'au observat-o nici la alte cărți bisericești, în cari s'au virit une-ori greșeli enorme.

„Pe scurt — zice el, după-ce arată mai multe greșeli îndreptate de el în Biblie, — din negrija ierarhiei noastre bisericești și din neștiința ei, iată ce greșeli fundamentale au intrat și s'au virit în Biblie și în alte cărți bisericești. Ierarhul nostru trăia în apatie și nu se îngrija de nimic. Sē nu ne facem rogu-te — iluzii, ci să mărturisim, că din vina ierarhilor s'au demoralizat preoțimea și poporul, și că pedēpsa pēoatelor lor va cădea asupra-ne, dacā nu vom lua alte mēsurī.”

Ear' intr'alt loc: „Ierarhia nu are lipsă de nici o noutate, nici de ideile cele stingace ale lui Platon, ci are lipsă biserica, ca ierarhii, preoții și creștinii să-și facă datoria lor, căci sfinții părinți au pus ege pentru tōte, numai să le știm și să le împlinim”. Și cât de frumoșe sunt earăși

ovintele de laudă, pe cari i-le spune protopopului Dreglici: „Imi pare bine, că ești activ. Caută să deștepți caracterul acesta și în alții mulți, căci avem lipsă de caracteruri active și harnice. Pasivitatea nioi-când n'a fost bună și n'a adus rōde bune. Cu deosebire trebuie și noi să lucrăm, căci alții lucră din tōte puterile spre stingerea noastră. Dacā noi vom rămēnea pasivi s'au nebăgători în sēmă, atunci suntem perduți cu rușine. Sē ne luptăm cu vrășmașii și dacā ne vor birui, — despre care mă îndoesc — cel puțin cu cinste să fie căderea... Dară bun e Dumnezeu, și dreptatea trebuie să triumfeze.”

Pasagiile de acestea sunt ca niște cuvinte de proroc, cari trebuie băgate în sēmă, pentru a nu cădea în păcat. Sunt multe locuri de o frumuseță asemănătoare acestora, sunt multe pasagiile interesante în aceste cinci-prțezere scrisori, și sunt și pasagiile de acelea, cari nu reprezintă alt interes istoric, de cât acela, că sunt scrise de Șaguna. Din tōte însă se desface un bogat material nou pentru istorie — și pentru toți cetitorii ele trebuie să fie de folos real, ca tot ce ne-a rămas de la Șaguna.

După această introducere eată și scrisorile: *)

1.

Prea cinstite părinte protopöpe și mult iubite!

Cu bucurie am înțeles de la Preasfinția Sa Domnul episcopul vostru, că ești denumit și așezat de protopop al Timișorei, la care diregătorie îți poftesc noroc și sănătate și puteri destule morale, spre a putē corăspunde așteptărilor Domnului vostru arhieresc. Prin această mea scrisöre am vrut a-ți arăta dragostea mea, care o am către Prea Cinstia Ta, înocă din vremile acelea, când ai fost învățăcelul meu, și totdeuna a te înștiința despre eșirea unui jurnal din tipografia noastră diecesană, sub îngrijirea mea. Jurnalul acesta se chiamă „Telegraful Român”, și ese acum în a. al treilea. Jurnalul acesta au recunoscut de bun toți Domnii noștri episcopi, de aceea l-au și recomandat Preoției, căci lăștește științe și cunoștințe solide și folositoare pentru ori-ce cărturar, și apără interesele Bisericii noastre. Deci te poftesc, ca și cărturarilor preoți și mireni din protopopiatul vostru, cât și altor sfără (de) acela să recomāzi Prea Cinstia Ta „Telegraful Român”, carele este cel mai bun jurnal românesc, și să-i îndemni la prenumărarea lui. Eu am rīnduit, ca de la anul nou să se espedeze „Telegraful” și Prea Cinstiei Tale, nădējduind că-ți voi face plăcere.

Intr'altele rămăiu cu binecuvēntare arhierescă al Prea Cinstiei Tale
Sibiu, 29 Dec. 1854.

Atotbinele voitoriu
Andrieu baron de Șaguna
episcop.

(Va urma).

Concurs.

Devenind vacant stipendiul de 100 K din fundațiunea „Dobăca” Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român publică concurs pentru conferirea acestui stipendiu, la care sunt îndreptățiți a concura tineri români, ce frecventăză vre-o școlă din patrie, preferiți fiind în sensul dispozițiilor testamentare tinerii români de pe teritoriul fostului comitat „Dobăca”.

Cererile pentru acest stipendiu au să se înainteze comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (Nagyszeben) strada Morii Nr. 6, cel mult până la 15 Decembre a. c. prevăzute cu următoarele documente:

a) atestat de botez;
b) testimoniu de pe anul școlar 1904/5;
c) atestat de paupertate;

Cererile intrate după 15 Decembre n. a. c. nu se vor considera.

Sibiu din ședința comitetului central al Asociațiunii, ținută în 10 Novembree 1905.

Ioșif Sterca Șuluțu   Ioan I. Lăpădatu
secretariu substituit

*) Scrisorile 1, 4, 5, 7, 8 și 10 sunt scrise cu litere chirilice, a 2 și a 3-a cu litere cipile, ear' 12, 13, 14 și 15 cu litere latinești.

Cărți și reviste.

Autorii, cari doresc să li-se anunțe apariția cărților în fōia noastră, sunt rugați să trimită câte un exemplar la adresa redacției. Asemenea și institutele de editură.

Calendarul „Unirii” din Blaj pe anul 1906 a apărut și se vinde cu 50 fileri exemplarul. Are mai multe ilustrațiuni și o parte literară bogată și variată. A introdus și *cronica anului*, o rubrică necesară pentru fie-care calendar.

Calendarele din editura W. Krafft, în Sibiu, tocmai au apărut pentru anul 1906. Aceste calendare, ca și în alți ani, sunt redactate cu îngrijire și bine ilustrate. Consemnării tērgurilor s'a dat deosebită atenție, făcēndu-se din nou întrebări la tōte comunele, cari până acum nu au dat informații destul de exacte. Tērgurile de mărfuri și de vite s'au orānduit și însemnat prin semne particulare caracteristice.

„Amicul poporului”, calendar ilustrat pe anul 1906, anul XLVI, întocmit de I. Popovici. Pe lângă partea calendaristică, presărată cu numeroșe cugetări și aforisme, și în care la fie care Dumnezeu se indică începutul textului evangheliei, acest calendar de familie se distinge prin un cuprins literar bogat și bine aranjat, precum și prin o lungă serie de ilustrațiuni förte bine executate. Din bogatul cuprins remarcăm:

Poezii: Biserica, Religia, Apă, viēță, Lăutarul verii de N. Rădulescu-Niger, Mörtea lui Vlad Draclu de Ciru Oeconomu. Prosă: Timoteiu Cipariu (cu portret), Invēțături din viēța lui Stefan cel mare de N. Iorga, Sistemul solar (cu 6 ilustrații) de G. Todica, Modern de Lyda, Sērbările de la Sibiu cu o serie de frumoșe ilustrații, Esposiția Asociațiunii cu ilustrații, Cronica anului bogat ilustrată, Sē înțelegă ș. a. m.

În fruntea calendarului se aduce icōna preșidenților Asociațiunii, la sfirșit un calendar perpetuu și șematismul statistic al Romānilor din Ungaria.

O particularitate a acestui bun calendar de cățva ani încöci e, că aduce compoziții musicale pe note. Prin „Amicul Poporului” s'a răspādit frumoșul cântec în 4 voci „Știi mändro când ne iubim”, apoi „Marșul unirii”, „Cucule pēnă galbănă” și „Törce leieș”, aranjate pentru coruri bărbătești de T. Popovici. În anul acesta aduce Troparul Nașterii Domnului, armonizat pentru cor de bărbăți de T. Popovici. Considerānd bogăția cuprinsului și grija cu care e redactat, prețul de 50 fileri în adevēr e mic.

„Posnașul”, calendar umoristic ilustrat pe anul XI. Partea hazlie redactată de Haralamb Călamăr. În anul acesta cuprinsul acestui bine apreciat calendar și în „Sēmăntorul” dlor Iorga, este förte variat și plin de glume reușite și de actualitate pentru viēța noastră socială. A dausul original al jurnalului „Bazaconia”, monitorul flēcurilor, care „apare și dispăre” și care „se începe acolo, unde alte ziare se gată”, va sfirși și de astădată mult ris și bună dispoziție la cetitori. Prețul de 50 fileri este de tot minimal pentru voia bună pe care „Posnașul” o aduce în casa Romānului.

„Calendarul Săteanului”, pe anul 1906, anul XV. Pentru prețul de 25 fileri, pe lângă partea calendaristică dă articole ilustrate despre Zilele de sērbătoare de la Sibiu, Esposiția Asociațiunii, apoi „Reformă” de Caragiale, ș. a. E cel mai eștin calendar românesc.

„Calendarul” pe anul comun 1906, a. CXIV, cu litere cirile, cu un cuprins bogat de învățatură și petrecere. Prețul 40 fileri.

„Iconografia și întocmirile din internul bisericii răsăritene” de Dr. Elie Miron Cristea a apărut de curīnd cuprinzēnd 318 pag. și 123 figuri. Toți cei competenți o apreciază ca o lucrare de valōre și unică până acum pe acest teren în literatura bisericească românească. O recomandăm tuturor ca pe o lectură instructivă și a'bsolut necesară mai ales clerului. Se pöte procura de la autor în Sibiu. Prețul broșată 5 cor., compactată în lux 6 cor.

Posta redacției.

Correspondențele intrate în zilele din urmă la redacție vor urma tōte pe rīnd, după-cum ne va permite spațiul.

300 franci pe lună pöte căștiga oricine prin vānzarea de noutăți artistice. A se adresa la Pennellypes & Co., Milano (Italia).

Cărți mai nou apărute.

Dela **Librăria arhidieceșană** în Sibiu (Nagyszeben) se pot procura următoarele cărți:

Agărbiceanu Ioan, Dela țară	1.50
Anghel D., In grădina, poem	3.—
Baniescu I., Euripide Hecuba și Ifigenia in Aulis	1.50
Bolcaș Lucian, Răsboiul ruso japonez Boiu Zaharie, Frunze de laur, poesii eroice 1877—1878	—50
Beldinceanu N., Chipuri dela Mahala Bologa Dr. Vasilie, Studii pedagogice și discursuri	1.50
Carmen Sylva, In luncă	2.—
Pe Dunăre	1.—
Cioban Maria, Poesii	1.—
Ciocărlan Ioan, Traiul nostru	1.50
Ciura Alexandru, Icoane	1.20
Chendi Il., Fragmente, informațiuni literare	2.50
Cunțan Maria, Poesii	1.25
Dobrescu N., Fragmente privitoare la Istoria bisericeii române	1.20
Eminescu M., Poesii postume, ediție nouă	1.50
Flammarion C., Tainele cerului, trad. de Haralamb G. Lecca	1.50
Fagure Emil D., Schițe	2.50
Gane N., Păcate mărturisite	3.—
Gârleanu Emilgar Em., Bătrâni, schițe din viața boierilor moldoveni	1.50
Ghibu Onisifor, Limba nouelor cărți bisericești	1.—
Grigorovitz Em., Dela hotarē, istorii moldovenești	2.—
Grigorovitz Em., Chipuri și graiuri din Bucovina	2.50
Gorun Ioan, Taina a șesa	1.50
Goga Octavian, Poesii	2.—
ediție de lux	3.—
Hodoș Constanța, Frumos	1.50
Ionescu G. M., Istoria bisericeii Românilor din Dacia Traiană 44—678 p. Christ, origini, ediție simplă	10.—
ediție de lux	12.—
Jules Brun și N. Papahagi, Moșneagul dela munte	1.50
Kalinderu Ioan, Din viața română	4.—
Iosif St. O., Din zile mari, poem istoric — Credințe, poesii	2.—
Livescu Marin R., Nu se cuvine, re gule practice de bunacuviniță în trē omeni	1.50
Iorga N., Brașovul și Români	6.—
Istoria Românilor în chipuri și icōne, volumul I	2.50
— Neamul românesc în Bucovina	2.50
— Basarabia	2.50
— Gânduri și sfaturi ale unui om ca ori care altul	1.50
— Istoria universală sau istoria lumii Manolache-Holda I., Fețe, schițe și nuvele	2.75
Paul Augustin, Întrē Someș și Prut	1.50
Petra-Petrescu, Ilie Marin, istoriōre pentru tinerime	1.50
Popoviciu Iosif, Rumaenische Dialekte Popoviciu Dr. teol., Istoria Românilor bănăteni	4.80
Rotariu, Legea despre economia și poliția de câmp	6.—
Romanescu Aristizza, 30 de ani, amintiri	—40
Rutenisarea Bucovinei	5.—
Sanielevici, Incercări critice	3.50
Sadoveanu, Povestiri din Răsboiu	2.50
— Crășma lui moș Precu	2.—
Sandū Aldea, In urma plugului, nuvele și schițe	2.—
Sienkiewicz, Sē 'l urmām, trad. de T. D. Protopopescu	1.50
Sirbu Dr. Ioan, Istoria lui Mihaiu Vodă Viteazul Domnului țerii românești, 1593—1598	1.—
Teodoru Gh. A., Din viața marinarului, nuvele	15.—
Vlăhuță, Poesii, ediție nouă	1.50
Voilean M., 25 ani din viața Reuniunii române de musică din Sibiu	3.—
2.—	
Predice:	
Cuvântări apologetice, de archimandritul Nicodem Munteanu	5.—
Patruzeci de predici populare, de Iuliu Scriban	1.50
Biblioteca scriitorilor români:	
Alexandri, Teatru, volumul III	1.50
Bolintinean D., Poesii, ediție populară	1.50
Eminescu M., Scrieri politice și literare, vol. I, 1870—1877, ediție critică	2.—
Biblioteca pentru toți (fiecare număr cu 30 f)	
Nr. 204—215, Calligari D., Dicționar englez-român	
216, Urechii Dr., Ce naște din piscică	
217, Bianu I., Momente culturale	
218, Cervantes, Don Quijote	
219, Silvan Gh., Bătrânul Dan	
220, Iorga N., Omeni și fapte din trecutul românesc	
Biblioteca Minervei (cu 15 fil. numărul):	
Nr. 23, Viața și faptele metropolitului Moldovei Veniamin Costachi, de N. Iorga	
24, Aritmetica	

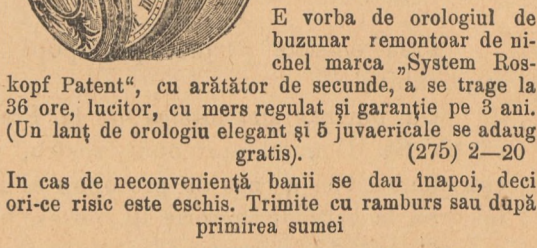
Biblioteca populară a „Asociațiunii“:

Nr. 8, Icoane din istoria Grecilor vechi, de V. Lazăr, partea I	—20
9, — partea II	—20
10 Grădina de legumi, disertație populară de Ioan F. Negruțiu	—30
11, Cultura cucuruzului, disertație populară de Ioan F. Negruțiu	—20
12, 13, 14, 15, 16, Ionel, principii morale și creștinești de educațiune, de V. Gr. Borgovan	1.—
17, „Astra“, informațiuni asupra scopurilor și instituțiilor „Asociațiunii“	—20
18 Regule ortografice, stabilite de Academia română, în anul 1904	—10
19 Vulcanismul, de Gavr. Todica	—20
20 Impărțirea, lucrarea și îngrijirea unei moșii. Disertațiune populară, de Ioan F. Negruțiu	—20

Biblioteca „Steaua“ (15 fileri fiecare număr):

Nr. 9, Stefan cel Mare, povestire populară asupra faptelor și războielor purtate de marele Domn al Moldovei, de Alex. Lăpădatu	—15
10, Ce se pōte învăța de la un drum lung	—15

Cea mai mare invențiune a noului secol costă numai fl. 2.55.

E vorba de orologiul de buzunar remontoar de nichel marca „System Roskopf Patent“, cu arătător de secunde, a se trage la 36 ore, lucitor, cu mers regulat și garanție pe 3 ani. (Un lanț de orologiu elegant și 5 juvaerice se adaug gratis). (275) 2—20

In cas de neconveniență banii se dau înapoi, deci ori-ce risic este eschis. Trimite cu ramburs sau după primirea sumei

M. J. HOLZER
Mare deposit de orolōge și aurării, Krakau Oesterr. Dietelsg. 73 și St. Sebastiang. 26.
Liferantul funcționarilor de stat ces. reg.
Lista prețurilor dela orolōge și aurării gratis și franco. Agenți se caută.
Asemenea inserate sunt imitațiuni.
Comandându-se 10 orolōge de buzunar unul în cinste.

A apărut:

Calendarul arhidieceșan pe anul 1906

și se pōte procura de la **Librăria arhidieceșană** din Sibiu. Prețul 40 fileri, cu șematism 80 fileri, plus porto postal 10 resp. 20 fileri.

Tablouri istorice.

La **Librăria arhidieceșană** din Sibiu (Nagyszeben) se află de vânzare următoarele:

Asaltul redutei Grivița.
Dumbrava roșie,
Mărtea lui Stefan cel Mare.
Bombardarea Vidinului.
Stefan cel Mare și arodul Purice.
Trecerea armatei române peste Dunăre la 20 August 1877.
Principele Carol inspectând reduta Grivița.
Jurământul boierilor înaintea lui Tudor la Cotroceni.
Prinderea lui Tudor.
Petru și Ioan Asan ridică steagul liberării.
Grivița Nr. 1.
Întâlnirea A. S. Domnitorului cu Osman Pașa după căderea Plevnei.
Prețul fiecărui tablou 3 corōne.
Stefan Vodă cel bun și mare 1 corōnă.

Pe timpul secetei din vara trecută abnormă a fost earăși singură în întregă Ungaria

Prima plantație pentru nobilitarea viței de pe Târnave

(Proprietar: Fr. Caspari, Mediaș 67, Ardeal) care a udat vițele sale cu cantitatea e-normă de apă de 5 milioane litri pe zi; este deci singura firmă, care pōte lifera vițe frumose și în tōte privințele (84) 17—47 neeseptionabile.

Catalog ilustrat cu numărōse scrisori de recunoștință gratis.

[277] 2—2

Publicare de licitațiune.

Pentru edificarea unei școle noue în parohia ortodoxă română **Borgo Suseni** (Felső Borgó, u p. Borgo Prund) protopresbiteratul Bistrița, se escrie prin această licitațiune publică minuendă carea se va ține la **10 Decembre st. n. 1905 11 ore a. m.** în școlă confesională din loc.

Prețul strigării este 13892 cor.
Doritorii de a licita se vor presenta la datul și locul fixat, și vor depune ca vadiu 10% de la prețul strigării, sau în bani gata sau în hârtii de valōre. Până la terminul de sus se primesc și oferte în scris, provăzute cu vadiul necesar și timbrate conform legii.

Planul și preliminarul de spese, aprobate de Preaven. Consistoriu arhidieceșan sub nr. 1774 ex 1905, cum și condițiunile de licitare aprobate sub nr. 6762/1905, se pot vedē la oficiul parohial din loc în ori și care zi de la 8—12 ore a m

Borgo Suseni, la 8/21 Novembre 1905.
Oficiul parohial ort. român.
Eliseu I. Dan
paroh, presedintele comitetului parohial.

Pentru domni preoți!

De la **Librăria arhidieceșană** se pōte procura

CONDICĂ
bine compactată în piele și cu părăși tari,
în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.“
Conține 200 foi.
Prețul **6.60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

In „Biblioteca băncilor române“ a apărut

Băncile române
din Transilvania și Ungaria
de Constantin Popp, funcționariu la centrala „Albinei“, Sibiu. — Se pōte procura de la **Librăria arhidieceșană** din Sibiu cu prețul de 50 fileri.

Dr. Petru Șpan

Idei pregătitoare în pedagogie Cor. 3
Treptele formale ale învățământului (Ediția a doua) 1
Povesti pentru anul prim școlar (lecțiuni după treptele formale) ediția II 2
Carte de cetire a II-a . . . . . —50
Noul Abecdar . . . . . —40
Călauza noului Abecdar . . . . . —20
Dr. Daniil P. Barciuanu. Viēța și activitatea lui . . . . . —50
Se pot procura de la
Librăria arhidieceșană.

Zacharia Boiu
Frunze de laur
Poesii eroice din anii 1877—1878
Publicate de . . . . .
Ioan Baptist Boiu.
Prețul 50 fileri plus porto postal.
Librăria arhidieceșană.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune
Drepturile, datorințele și responsabilitatea comitetului de supraveghiere
de **Alfred Kormos**
directorul revistei „Magyar Pénzügy“
Traduceri autorizate de **Constantin Popp**
funcționariu la „Albina“ din Sibiu.
Se pot comanda de la **Librăria arhidieceșană** din Sibiu, cea dintăiu cu prețul de 3 cor., ear' cea din urmă cu prețul de 1.50 cor.

Somatose de fer.
Albumină de carne feruginōsă.
Cel mai eminent mijloc întăritor de nervi și producător de apetit pentru cei ce sufer de chlorosă. Somatosa de fer constă din somatosa și 2% fer în legătură organică.
[39b] 5—6
Se capētă în farmacii și drogerii.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică
Patent nr. 86967.
Nu e crucea lui Volta!
vindecă și invioreză
Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bōle
Nu e mijloc secret pe lângă garanție.
da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.
aparatul acesta vindecă și folosese contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuițuri de ureche, bătăie de inimă, sg. rciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârçuri de stomac, lipsa poftei de mănecare, răceală la mâni și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate.—
In cancelaria mea se află atestate incurse din tōte părțile lumii cari prețuesc cu multămire invențiunea mea și ori-cine pōte esamina aceste atestate. Acel acient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deōre-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi
Prețul aparatului mare e cor. 6.—
folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi [2] 172 de 15 ani.
Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la copii și femei de constituție fōrte slabă.
Espeditie din centru și locul de vânțare pentru țēră și strălnătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta,
V., strada Vadász 42/V
colțul strauca **Kálmán.**